
URBAN MYTH

Urban Myth maakt sinds 2001 interdisciplinaire theatervoorstellingen voor de grote en kleine zaal van ITA. Onder leiding van regisseur Jörgen Tjon A Fong brengt het gezelschap voorstellingen die veelal een zoektocht zijn naar antwoorden op actuele en maatschappelijke vraagstukken op het gebied van diversiteit. De levens van bekende en minder bekende historische figuren stonden de afgelopen jaren centraal, zoals burgerrechtenactivist Robert F. Williams, Ella Fitzgerald en Martin Luther King.

In samenwerking met het Amsterdam Museum heeft Tjon A Fong, als curator, een fototentoonstelling gemaakt onder de noemer Hollandse Meesters Her-Zien. In dit werk kruipen prominente Nederlanders van kleur in de huid van historische Nederlanders van kleur. Urban Myth is ook betrokken bij de tentoonstelling van het Rijksmuseum over het slavernijverleden en werkte in 2020 mee aan een tentoonstelling in Museum het Rembrandthuis.

De komende jaren wil Urban Myth zich ontwikkelen tot een culturele instelling die verhalen presenteert – zowel in voorstellingen als met

exposities – die voortvloeien uit de Nederlandse en Europese cultureel diverse geschiedenis. De term *afropean identity*, waarbij de zwarte Europese identiteit als vanzelfsprekend onderdeel van de Europese cultuur wordt gezien, is hierbij het uitgangspunt.

Urban Myth belicht in de komende jaren de levens van Joseph Bologne Chevalier de Saint-George, een zwarte componist in het Parijs van de 18e eeuw, en de Afrikaans-Nederlandse familie Rühle-Botri, die een prominente rol speelde in de slavenhandel.

ADVIES

Artistiek belang

De missie van het gezelschap is helder. Urban Myth wil bezoekers confronteren met eigen denkpatronen en ze een spiegel voorhouden. Dit doet het gezelschap met actueel repertoire gebaseerd op historische verhalen en figuren. De Amsterdamse Kunstraad is positief over de tot dusver gerealiseerde activiteiten. Urban Myth heeft zich tot een belangrijke speler in het theater ontwikkeld en speelt sinds kort ook een rol in het museale veld. Daarbij staat het streven naar een inclusieve samenleving centraal. Urban Myth belicht en bezielt verhalen waarmee het beeld van de geschiedenis verrijkt en verbreed wordt. De noodzaak om onderbelichte verhalen te vertellen, komt in de aanvraag goed naar voren.

Urban Myth brengt aansprekend muziektheater met goede muzikanten en aantrekkelijke performers. De Afro-Europese identiteit wordt door Urban Myth als narratief opgenomen in het theaterlandschap. Hier spreekt urgentie uit. Producties van Urban Myth kenmerken zich door een episch element. Acteurs richten zich vaak direct tot het publiek. De voorstellingen hebben een herkenbare stijl en spreken een breed publiek aan, al zijn de teksten soms wat stroef en is de regie soms wat statisch.

Oprichter van Urban Myth, Jörgen Tjon A Fong, heeft de stap gezet om te gaan schrijven voor theater. De kunstraad verwelkomt het maken van nieuw tekstrepertoire voor zowel jeugd als volwassenen.

De jeugdvoorstelling Martin Luther King is goed ontvangen en bekroond met een Gouden Krekel. Komende periode staan er twee reprises en twee nieuwe jeugdproducties op stapel, naast de activiteiten rond talentontwikkeling en een jaarlijkse productie voor de grote zaal.

De aanvraag gaat uitgebreid in op de historische achtergrond van uitgekozen hoofdpersonages. Urban Myth is onderscheidend in zijn onderwerpkeuzes, maar de gestelde artistieke ambities zijn in de nieuwe plannen zowel in regie als in de vormgeving niet uitgewerkt. Uitspraken over muzikale dramaturgie of stijlkeuzes zijn eveneens afwezig. Voor een instelling die zich afficheert als muziektheatergezelschap is dit een gemis. De kunstraad kan zich daardoor geen goed beeld vormen van het eindresultaat of de impact op de publiekservaring. Bovendien worden er weinig namen van betrokken artistieke medewerkers genoemd. Het geheel wekt de indruk dat de artistieke taken voornamelijk bij de artistiek leider liggen. Wanneer er wel andere artistiek betrokkenen worden genoemd, ziet de kunstraad de contouren van een interessant beeldend theaterproject ontstaan.

Oprichter Tjon A Fong is een veelzijdig talent. Hij volgde in 2019 een opleiding tot curator aan de universiteit van Salzburg. De aanvraag maakt helder hoe de museumactiviteiten van Tjon A Fong, zoals het cureren van Hollandse Meesters Her-Zien, een groter omgevingsbewustzijn opleveren en doorwerken in de inhoudelijke keuzes van de theaterplannen.

Zijn aanpak is innovatief en heeft zelfs in het buitenland de aandacht getrokken. De kunstraad vindt het positief dat Urban Myth doorgaat op deze weg, waarbij het gezelschap beoogt de scheidslijnen tussen beeldende kunst en theater diffuser te maken. Kennis over het verleden van museale instellingen kan zo geïncorporeerd worden in de voorstellingen.

Onderzoek naar de Europese geschiedenis levert spannende en soms navrante verhalen op, zoals de voorgenomen expositie/voorstelling over de Afrikaans-Nederlandse familie Rühle-Botri. De kunstraad is benieuwd of dit ook tot vernieuwing op artistiek vlak zal leiden, zoals in de aanvraag gesteld wordt. Het is niet altijd duidelijk in hoeverre het gaat om de persoonlijke fascinatie van de artistiek leider of de koers van Urban Myth.

Theatervoorstellingen van Urban Myth hebben al op een aantal internationale festivals gespeeld. Ook hier ziet de kunstraad mogelijkheden tot internationale groei, maar plannen in die richting zijn nog niet vastomlijnd. In de museale activiteiten liggen kansen voor internationale samenwerking.

Belang voor de stad

In de aanvraag komt duidelijk een bevolgen artistiek leider naar voren die zich stevig positioneert als inspirerende gesprekspartner in het publiek debat. Het gezelschap slaagt er opvallend goed in om belangrijke spelers in het culturele veld aan zich te binden. Samenwerkingen met instituten en organisaties in de beeldende kunst zijn interessant en vruchtbaar. Dit biedt structurele kansen voor het gezelschap nu dekolonisatie op de agenda van diverse musea zal blijven staan. Met name grote instellingen in het centrum van Amsterdam vinden in Tjon A Fong een inspirerende gesprekspartner. De kunstraad denkt dat Urban Myth zich nog sterker kan verankeren in de overige stadsdelen. De voorstellingen van Urban Myth zijn verspreid over de stad, maar opvallend is dat Nieuw-West in de plannen ontbreekt.

Urban Myth vertelt inzichtelijk voor wie het gezelschap de voorstellingen maakt en waarom. De gekozen verhalen sluiten goed aan bij het brede publiek dat de instelling wil bedienen. Dat in die verhalen de kracht van zwarte identiteit wordt belicht, is aansprekend en van belang. Het vergroot de maatschappelijke relevantie van het gezelschap.

Urban Myth doet aan educatie via de jeugdvoorstellingen en middels educatieprogramma's van de museumpartners. Door de daar aanwezige deskundigheid kan dit goede resultaten opleveren.

Talentontwikkeling vindt plaats in samenwerking met Podium Mozaïek als onderdeel van het programma PM2024. Dit podium zal de makers uit uiteenlopende disciplines praktische faciliteiten bieden, terwijl de artistieke begeleiding in handen ligt van Urban Myth. Deze plannen ogen vrijblijvend. De aanvraag stelt een veelheid aan interessante onderzoeksvragen, maar een uitwerking of onderzoeksmethode ontbreekt. Het is onduidelijk welke verantwoordelijkheden bij Urban Myth liggen en

hoe begeleidingstrajecten structureel vorm krijgen. Er ontbreekt eveneens een plan voor doorstroommogelijkheden, om te beginnen binnen het eigen gezelschap. Bij de namen van mogelijk te begeleiden talent, ziet de kunstraad makers staan die zich al hebben bewezen. Bovendien is de expertise in het begeleiden van beeldend kunstenaars op dit moment volgens de kunstraad nog te weinig geborgd in de organisatie. De kunstraad concludeert dat Urban Myth wat betreft talentontwikkeling te veel leunt op Podium Mozaïek en diens productiehuis PM2024.

Uitvoerbaarheid

Urban Myth wil de organisatie bestendigen en het aantal activiteiten uitbouwen, maar dat vindt geen vertaling in de gekozen organisatievorm. Artistiek leider Tjon A Fong is als enige in vaste dienst. Veel van de artistieke werkzaamheden zoals regie, scriptontwikkeling en het cureren van tentoonstellingen liggen bij hem. Groei en schaalvergroting gaan wat de kunstraad betreft gepaard met taakverdeling. In de aanvraag worden hiervoor nog geen namen genoemd.

Urban Myth wil van een netwerkorganisatie uitgroeien naar een steviger, meer duurzame organisatievorm. Hiervoor vindt de kunstraad de omvang van een aantal functies, zoals die van zakelijk leider (0,67 fte) krap bemeten. Dat het team uitgebreid wordt met een marketingexpert is een goede ontwikkeling. Verkoop van de voorstellingen en boekingen zijn tot nu toe uitbesteed aan externe partijen. Ook voor de casting worden partners ingeschakeld.

De functies voor dramaturg en muzikaal leider zijn niet ingevuld, terwijl Urban Myth aangeeft dat de driehoek regisseur-dramaturg-muzikaal leider essentieel is voor artistieke ontwikkeling. De kunstraad mist continuïteit en twijfelt hierdoor over de artistieke uitvoerbaarheid van de meerjarenplannen.

Jaarlijks wil Urban Myth een drietal muziektheaterprojecten (grote zaal, kleine zaal en een talentontwikkelingstraject) realiseren, daarnaast één beeldend-kunstproject. De multidisciplinaire inzet van de artistiek leider in de discipline muziektheater en in de visuele kunst is prikkelend, maar ook risicovol. De theater- en museumsector verschillen als het gaat

om langetermijnplanning, risicomanagement of publiciteit. Hoe Urban Myth deze werelden organisatorisch bijeenbrengt, maakt de aanvraag niet inzichtelijk.

Het eigen vermogen is beperkt, en dit baart de kunstraad zorgen. De instelling nam te veel risico door afgelopen periode het eigen vermogen aan te wenden voor een toename aan activiteiten en een internationale tournee. Komende periode wordt de reserve naar verwachting aangesproken voor uitgaves aan technische apparatuur (zenders en lichttafel).

De begroting verdriedubbelt. Urban Myth wil de Fair Practice Code gaan volgen door haar medewerkers volgens cao te vergoeden. Ook signaleert Urban Myth een hoge werkdruk en wil de instelling meer ruimte geven aan marketing. Dat zijn goede plannen, maar daarmee is de beoogde groei nog onvoldoende onderbouwd.

Binnen de zakelijke paragrafen is het marketingaandeel goed uitgewerkt. Het marketingplan oogt fris, helder en onconventioneel. Het is mooi dat marketing ingezet wordt voor de totale missie in plaats van alleen om voorstellingen te verkopen. In de aankomende periode is marketing gericht op *branding* en lange lijnen. De genoemde kanalen, methodes en samenwerkingspartners lijken te passen bij de beoogde publieksgroepen. Met verschillende middelen (van interviews met influencers tot Spotify-afspeellijsten en diverse radiozenders) zullen nieuwe doelgroepen worden bereikt. Urban Myth poogt meer jongeren naar haar voorstellingen te krijgen, maar de wijze waarop blijft onderbelicht, behalve dan dat ze bereikt worden via social media en andere online kanalen.

Succesvol is ook de casting van bekende Nederlanders: het vergroot niet alleen de landelijke naamsbekendheid van het gezelschap, het vergroot ook de aandacht voor de verhalen die toegevoegd worden aan de (gedeelde) geschiedenis. Ook door de inzet van kunstenaars als Brian Elstak, Raquel van Haver en Iris Kensmil, verwacht de kunstraad dat een divers publiek tot Urban Myth wordt aangetrokken. Maar ondanks de goede plannen vraagt de kunstraad zich af wel of dit al direct in 2021 zal leiden tot meer dan een verdubbeling van de publieksinkomsten.

Diversiteit en inclusie

Urban Myth vertelt al jaren verhalen vanuit een meerstemmig perspectief en onderstreept met verschillende producties dat meerstemmigheid al eeuwen onderdeel uitmaakt van onze maatschappij. De instelling heeft een sterk netwerk in de Surinaams-Antilliaanse gemeenschap, ook wat partners betreft. Ambities in publieksbereik zijn breed geformuleerd, met een extra focus op het bereiken van de Turks-Nederlandse en Arabisch-Nederlandse bevolking.

Daarnaast werkt Urban Myth samen met gevestigde instellingen om ook hier de dialoog rond inclusiviteit te voeden. De kunstraad is hier enthousiast over, het zichtbaar maken van de geschiedenis van de zwarte identiteit heeft baat bij doorlopend onderzoek.

Wat diversiteit in het personeelsbestand betreft, geeft de instelling aan hier bij werving op te letten. Er worden geen concrete acties of streefdoelen aan verbonden. Op het toneel ziet de kunstraad de diversiteit van de stad weerspiegeld. Urban Myth draagt bovendien bij aan een verbreding van het palet aan spelers en musici, door ook makers te casten die geen geijkte trajecten hebben doorlopen.

Urban Myth opteert voor functieplek 1 in de Amsterdam Bis 2021-2024: theatergezelschap of theaterproductiemaatschappij dat/die vanuit een duidelijke missie gericht op de inclusieve stad nieuwe/onvertelde verhalen van jonge en/of nieuwe makers centraal stelt, interdisciplinair werkt, een sterke verbinding met de stad heeft en een breed en divers publiek trekt, onder meer in grote zalen. De Amsterdamse Kunstraad adviseert, Urban Myth deze functieplek niet toe te kennen.
